

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje, Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: Celje pošt. pred. 43. Telef. int. št. 53. Ček. rač. št. 11.959.

... mesečno 20 Din,
... 30 Din.

Državna licejska knjižnica CELJE

Dopise Ljubljani o.
se ne priobčijo. Rokopis

Reklamacije za list so poštne proste.

Zaradi konsuma.

Pod tem naslovom smo v »Napreju« 28. marca priobčili članek, ki ga vzdržujemo tudi še danes in ki bi ga tudi še enkrat ponatisnili, če bi imeli več prostora. Da imamo tako malo prostora, so v mnogem krivi konsumarji, ki podpirajo vse naše nasprotnike, nas pa hočejo utopiti v žlici vode. Pa kakor se jim je posrečilo zmanjšati socialistični dnevnik, vendar se jim ne bo nikdar več posrečilo zavezati mu usta s »podporami«. »Naprej« bo pisal resnico, pa ne samo o Pašiču in njegovem sinu, o Žerjavu in njegovem Kristanu, o klerikalcih in njihovem dr. Periču, o bolniški blagajni in njenem Kocmurju, kratko: ne samo o kapitalistih, temveč tudi o socialistih bo pisal resnico in bo strgal krinko z obraza vsem, ki zlorabljajo socializem za svoje osebne koristi. Kajti če je kdo pri SSJ organiziran, s tem še nima pravice lagati in krasti.

Lažnjivec pa ni samo tisti, ki trdi, da je bela stena črna, ampak tudi tisti, ki pravi, da ni bela: konsumar, ki je bil socialist, dokler je imel korist od tega, ki je pa proti socialistični stranki, odkar mu je začela gledati v žep, laže, če trdi, da ta socialistična stranka ni več socialistična, »ker njen dnevnik napada stare sodruge«. Res je, da bi morala med socialisti biti sloga, toda med tatom in okradencem ne bo nikdar sloge, razen če okradenec ne bo vedel, kdo mu krade. Socializem pa je zato tukaj, da najde tatove. Če jih najde, jih mora pokazati, pa čeprav jih najde med svojimi »zvestimi«. Naj bo ljubica še tako zaljubljena, kadar bo vedela, da ji njen ljubček krade, takrat bo ljubezni konec, takrat ne bo prav nič pomagala »sloga«, ki mora vladati tudi med zaljubljenici. Kakor se tak tat izgovarja na ljubezni, ki baje mora vse odpustiti, tako se naši tatovi izgovarjajo na socialistično slogo, ki da mora o vseh tatvinah molčati. Ker stranka ne mara molčati, pravijo, da ni socialistična. Pri takih lažnjivcih nič ne pomaga, če razlagamo že dve leti, da ne delamo iz sovraštva proti osebam, ampak proti grehom. Naj prenehajo grešiti, pa lahko ostanejo »stari sodrugi« še nadalje sodrugi. Nič ne pomaga — oni hočejo ostati socialisti po starem, po sili hočejo kot črne muhe ostati na beli steni, da bodo še nadalje lahko govorili, da stena ni bela. Seveda ni popolnoma bela, če so nam razne take muhe zapustile precej črnih pikic na nji! Toda odkar smo muhe prepodili, postaja vedno bolj bela. Velike muhe so vse že daleč proč, še kaka mala muhica se včasih spozabi in prifrči na belo steno spuščat svoje male pikice in razlagat, da so tiste velike muhe tudi naše, da bi brez njih nas ne bilo itd. — pa vse to je čimdalje bolj redko. Stena je bela. Tisti pa, ki pravijo, da ni bela, lažejo, če-

prav ne trdijo, da bi bila črna. Vsaka demagogija je laž!

Kakor je treba demagogom odločno povedati, da so lažnjivci, tako je treba tudi vsem špekulantom povedati, da so tatovi. Vsako tajno gospodarstvo je protisocialistično. Socialisti se ne zadovoljujemo s »zaupanjem do čistih rok«, ampak zahtevamo, naj se združno gospodarstvo vodi tako, da nihče ne bo mogel krasti: vsi bomo pošteno šele takrat, ko nobeden več ne bo mogel goljufati. Zato hočemo za vsakega socialista vedeti, koliko dela in koliko si s svojim delom zasluži; za socialistično zadrugo hočemo vedeti, kje kupuje in kakšne cene plačuje, po kakšnih cenah prodaja in kakšne plače daje svojim ravnateljem, uradnikom, poduradnikom, delavcem in hlapcem. Posebno hočemo pa tudi vedeti, kakšen čisti dobiček ima, kajti dobiček je last vseh socialistov (vseh članov zadruge), ne pa samo njenega vodstva.

Kar vidimo jih! Clane tega vodstva namreč vidimo, kako skačejo! »Mi da smo si kdaj lastili dobiček zadruge? Mi? Čiste roke imamo, ne damo si kaj takega očitati!«

Prav je tako, samo da bi bilo tudi res tako! Ko smo vam govorili zasebno, da nikakor ne gre, da dajejo gospodarske organizacije podporo politični stranki, ne da bi člani vedeli za to, ste razlagali, da ni nikjer na svetu nobene stranke, ki bi živela brez takih podpor, češ, delavstvo je še premalo izobraženo, da bi hotelo samo vzdrževati svojo stranko in njen tisk — pri konsumu se pa nič ne pozna, če je blago za vinar dražje, potem se pa iz dobička lahko podpirajo dobri nameni: strankin tisk, volilni sklad, izobraževalne organizacije itd. Delavstvo je še preneumno, da bi hotelo žrtvovati za svoj dnevnik, za žganje pa rado daje — zakaj ne bi podražili to, dobiček pa dali dnevniku? Če ga je premalo, se pa še moka podraži in tudi druge stvari, ki jih delavec mora imeti — nič nepoštenega ni to, saj gre vse v prid delavcev.

Mi smo bili proti temu, ker se povsod tam, kjer se na skrivaj pomaga, lahko pomaga ne le delavskemu tisku, ampak tudi taki politiki, ki je delavstvo ne mara (n. pr. ministerializmu!) Kajti stranka, ki živi od konsumovih podpor, mora plesati tako, kakor hoče konsumov ravnatelj, ker drugače ne dobi denarja! Pa tudi osebno se taki ravnatelji lahko okoristijo! Če vodijo svojo trgovino tajno, se lahko polakomijo in ne dajo vsega »črnega fonda« v »dobre namene«, ampak sem ter tja kak groš tudi za svoje želodčke, za svojo rodbino, za svoje hišo. Zato zahtevamo socialisti, da nam »stari sodrugi« ne samo povedo, da imajo čiste roke, ampak tudi odkod imajo svoje milijončke, kajti z delom se milijon ne da zaslužiti. Najmanj pa, kar zahtevamo, je to, kakor smo pisali v »Napreju« 4. februarja v

članku »Idejne priprave na krako«. Če višji uradnik Kons. društva ne mara plačevati progresivnega davka od svoje plače 4000 Din, vendar pa še hoče biti v stranki in plačevati 2 Din na mesec, kakor delavci in hlapci Kons. dr., ki imajo plače samo 1000 Din — potem je za nas jasno, da je v stranki samo zato, da bi ne vstopili vanjo ti delavci, ki se svojih ravnateljev boje. Stranka je pa tu za delavce, ne za ravnatelje! Kako dobro je, da so ravnatelji izstopili in napravili delavcem prostora! Kako dobro je, da so »Naprej« odpovedali, češ, da je predrag, za delavce pa ni predrag, ti ga plačujejo, čeprav imajo 4 krat manj zaslužka! Kako dobro je, če se konsumar razjezi nad upravo »Napreja«, ki ga je tirjala, ker je bil že za tri mesece dolžan naročnino, in odpove »Naprej«, češ, tirjali me pa ne boste! Delavcev ni treba tirjati, ti vedo, da je »Naprej« njihova last, zato ga plačujejo brez opominov, čeprav je zanje res drag. Pa ne zato, ker mnogo velja, ampak zato, ker oni malo zaslužijo. Kajti socialistični dnevnik je veljal pred vojno 12 kg pšenice na mesec, danes pa velja samo 4 1/2! Torej je skoro trikrat cenejši, nego je bil takrat in in trikrat bolj pasje je danes delavsko življenje, nego je bilo takrat. To pa zato, ker so si »stari socialisti« prilažili pravico, razdeljevati konsumske dobičke po svoji volji, češ, delavstvo je še preneumno, še ne zna računati in misliti.

Ko smo to razložili na zgledu in pokazali vsej socialistični javnosti, da poštemu socializmu vodstvo našega konsuma niti par inseratov ne mara plačati, dočim je pri starem kurzu ne le inserate plačevalo, ampak še tudi stotisočake dajalo iz raznih »črnih fondov«, so se postavili ti konsumski gospodarji kar čez noč na »neodvisno« stališče in sklenili, da sploh ne bodo

več inserirali, ker ne marajo podpirati politike, ker sploh zadruge ne morejo voditi razrednega boja, ampak samo gospodarskega. Kakor da bi bila politika in razredni boj kaj drugega nego gospodarski boj! Obenem so pa tudi svoje prejšnje stališče glede »podpor« zasukali in izjavili, da so proti podporam in da tudi prej konsum ni dajal nikakih podpor in da bodo vsakega tožili, kdor bo kaj govoril o tem. Nato smo v »Napreju« povedali, da je dalo Kons. dr. za Slov. l. 1920. politični stranki četrtilijona kron (za toliko namreč vemo), čeprav ni dobiček nikdar izkazoval tako visokih zneskov in čeprav občni zbor nikdar ni sklepal o tem, da naj se kaj da.

Nato so pa zakričali, da nbijamo združno misel, da smo proti konsumu i. t. d. Lažnjivci! Nismo proti, nasprotno, mi smo odločni pristaši združne misli, zato učimo zadrugarje, naj se svojih zadrug oklenejo bolj trdno in naj se tudi brigajo zanje. Tudi proti nastavljenemu konsumu nismo, ampak proti grehom, ki jih nekateri nastavljenici delajo. Kdor se čuti krivega, naj izstopi iz stranke, če še ni, naj »Naprej« odpove, če ga še ni — »Naprej« in stranka se pa zaradi njega ne bosta spremenila. Socialisti ne smejo lagati, socialisti ne smejo krasti, socialisti ne smejo voditi napačnih računov, socialisti ne smejo jemati provizij in dajati nagrad.

Ta članek smo napisali, ker nam je neki sodrug, ki še ne vidi dovolj jasno, čeprav je sam eden izmed tepenih nastavljenecv tega konsuma, poslal članek v obrambo nereda in pozneje še dvakrat pisal, zakaj ga ne maramo priobčiti. Če še zdaj želi, ga bomo priobčili, toda samo, če dovoli, da ga podpišemo z njegovim polnim imenom.

Za celotno organizacijsko edinstvo proletariata.

(Po Radničkih novinah.)

(Dalje.)

S. Muzikravič nadaljuje: Majska proslava je samo ena epizoda v borbi delavskega razreda. Je mnogo važnejših problemov, pri katerih moramo pogledati, če je mogoče priti do zedinjenja. Znamo, kako so bili »komunisti« nestrpnji, ko so mislili, da je prišel trenutek za osvobodjenje delavskega razreda. Uvedba socializma je drug proces, in vedno moramo se naslanjati na historični moment in po njem odrediti naloge delavskega gibanja. Izgleda, da se druga stran v tem pogledu še ni poboljšala. Zlaga se z »Radnikom«, da ni treba zedinjevati tisto, kar ni za zedinjenje. O spornih vprašanjih treba diskutirati v tisku in na konferenci. Zakon o zaščiti države je v mnogočem delo onih, ki so prevzemali naloge, za katere niso bili

dorasi. Če je kaj izgleda, da dosežemo zedinjenje, treba iti preko tistih časov. Treba imeti pred očmi izkušnje z »enotno fronto« po drugih deželah, pa ne bomo mogli delavstvo zavleči v nove avanture. Če ima druga stran proste roke, bomo mogli o tem govoriti. Položaj delavskega razreda je v njenih rokah. Če tega ni in če smatra, da se nismo iz vseh dosedanjih dogodkov ničesar naučili, moramo delavskemu razredu omogočiti, da sam uvidi vso brezpomembnost »komunističnih« metod.

Aleksa Rebrič (N.R.P.). Treba je resno delati. On je proti politiki in intelektualcem.

Sodrugi Ž. Topolovič. Ugotovi napredek v delu za zedinjenje. Pa do tega mora biti cel niz prehodov. Najvažnejše je to, da v tem pravcu napredujemo. Činjenice, ki nam sedaj preprečujejo zedinjenje, so te: Pri komunističnem delu, ki je znatno napredoval v smeri zedinjenja, obstoji še vedno misel enotnih front. Ta misel

